№ 121. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 8 October.

P. KLEEUWENS EN ZOON
GOES
BOEKHANDEL

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is f 3, franco per post f 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels f 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Bij dit nommer behoort een bijvoegsel, bevattende:

1. Besluit betreffende de heffing der plaatselijke belasting op het gemaal te Vlissingen. (vervolg.)

2. Overzigt der staatsbegrooting voor 1862 (hoofdstukken VII, IX B, XI en VIII.)

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 7 october.

Heden deed de regtbank alhier uitspraak in de zaak waarvan wij in ons vorig nommer melding hebben gemaakt.

De regtbank heeft de vijf beklaagden, waarvan slechts vier ter vorige zitting tegenwoordig waren, vrijgesproken van de hen ten laste gelegde verbreking eener afsluiting, maar hen schuldig verklaard aan moedwillig toebrengen van schade aan roerende goederen, bedoeld bij art. 479, 1. strafregt. Hoezeer deze daad eene policie-overtreding uitmaakt, veroordeelde echter de regtbank de beklaagden, omdat deze geene verwijzing naar den kantonregter verlangd hadden, en wel ieder tot eene geldboete van f 7,50 ten bate der gemeente Middelburg, alsmede in de kosten; alles des noods solidair invorderbaar bij lijfsdwang.

Wij vernemen dat het bestuur voor het XVIIe nederlandsche landhuishoudkundige congres, in junij 1862 alhier te houden, na het bedanken van eenige vroeger benoemden, thans zamengesteld is als volgt: mr. B. W. A. E. baron Sloet tot Oldhuis, te Zwolle, eerste voorzitter, mr. J. F. Bijleveld van Serooskerke, tweede voorzitter, mr. A. M. Becius, mr. W. Ph. Vis, mr. N. C. Lambrechtsen van Ritthem, penningmeester, jhr. A. W. Teding van Berkhout, en mr. G. N. de Stoppelaar, secretaris.

Volgens beschikking van den commissaris des konings in Zeeland, zijn met 1 november e. k. de volgende veranderingen in de standplaatsen van werkbazen bij de calamiteuse polders vastgesteld, als: J. Visser van Kruiningen naar Wilhelminapolder, C. Bolier van Bruinisse naar Kruiningen, M. Bal van Scherpenisse naar Bruinisse, B. Breas van Oud-Noordbeveland naar Scherpenisse, J. de Rijke jr. van Stavenisse naar Oud-Noordbeveland, J. Nieuwdorp van Hoedekenskerke naar Stavenisse, J. Kolijn van Deurloo naar Hoedekenskerke.

Het programma van het sedert 1 dezer verschijnende Nieuw dagblad van 's Gravenhage bevestigt ons in de meening die we reeds eenigen tijd geleden hebben geuit, toen we in die courant een orgaan der reactie zagen.

Veel komt er in voor, dat, zoo het op zich zelf stond, niet ligt tot verschil van meening aanleiding zou geven. Wie onderschrijft bij voorbeeld niet gaarne de volgende woorden: „De grondwet waarvan wij de eerlijke en getrouwe uitvoering verklaren met allen ernst voor te staan, wenschen wij niet verwrongen te zien naar beginselen en begrippen, die inderdaad aan deze hoogste staatswet vreemd zijn." Het is echter de vraag, wat het dagblad onder die beginselen en begrippen die vreemd zijn aan onze grondwet verstaat. Wanneer wij verder lezen, „dat de redactie de constitutionele monarchie verdedigt, waarvan Oranje, door de traditionele liefde des volks ten naauwste aan de nederlandsche natie verbonden, het beheerschend en het bezielend middenpunt uitmaakt," dan vinden we in die woorden een wel is waar eenigzins bedekt, maar toch goed te onderkennen fabriekmerk, dan worden wij gewezen op de leer der anti-revolutionnairen, die de beginselen der wet van 1848 afkeurt en bestrijdt, eene rigting van welke wij niets goeds verwachten.

Ook op het gebied der koloniale politiek kunnen we ons niet met dit programma vereenigen. Gaarne lazen we naast den wensch voor het behoud van het opperbestuur des konings, een andere, namelijk dat aan de volksvertegenwoordiging meer invloed worde toegekend in de aangelegenheden der kolonie.

Wanneer de voortdurende handhaving van het cultuur- en consignatie stelsel zoo wel in het belang van Java zelf als van het moederland wordt aangeprezen, dan moeten wij hiertegen krachtig protest aanteekenen. Dit stelsel toch, dat vroeger beter dan eenig ander beantwoordde aan de eischen des tijds, dat thans niet dan met schade voor Indie en Nederland geheel opgeheven kan worden, moet [illegible] zamerhand zoo gewijzigd worden, dat eenmaal de vrije [illegible], de gezonde en natuurlijk zich ontwikkelende handel en nijverheid de plaats innemen van den gedwongen arbeid. Hierin zie men geen wensch van lateren tijd, geen denkbeeld der zoogenaamde koloniale oppositie, daar reeds de stichter van het tegenwoordig stelsel de zaken uit dit oogpunt beschouwde.

In zijn nommer van 4 october geeft het Nieuw dagblad eene nadere uiteenzetting zijner koloniale rigting. Eene aanmerking hierop mogen wij ons niet onthouden. De liberale koloniale partij *wordt er niet onder een goed licht geplaatst.* De bewering toch dat volgens haar het bestaande stelsel van regeren en van cultuur in Indie heeft uitgediend, is bezijden de waarheid. Geheele opheffing van het bestaande stelsel wordt voor het oogenblik niet verlangd; eene westersche regeringsvorm wenscht niemand op indischen bodem over te brengen. Ieder die wil verstaan wat nog onlangs door de liberale koloniale partij is in het midden gebragt tegen eene gelijksoortige beschuldiging, en dit vergelijkt met hetgeen vroeger gezegd is, zal overtuigd zijn dat noch slooping van het bestaande, noch dadelijke invoering van hetgeen eerst met der tijd tot stand kan komen, verlangd wordt. Wat men wil is, zoo als we boven reeds zeiden, dat naast goevernementscultuur gelegenheid wordt gegeven tot vrije nijverheid, dat het stelsel niet worde beschouwd als einddoel, maar als overgangs periode; niet omkeering maar wijziging van regeringswijze en afschaffing van bestaande misbruiken.

Of de rigting die het Nieuw dagblad voorstaat eene nationale politiek is? Wij laten het oordeel den lezer over; dit echter valt niet te ontkennen, dat het blad met talent geredigeerd wordt.

Ook het dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage heeft in zijn woord aan de lezers zijne plannen medegedeeld. Duidelijk aanschouwen we de rigting die het in de binnenlandsche politiek vertegenwoordigt, en welke ook wij beschouwen als die waarvan voor Nederland gunstige gevolgen te wachten zijn.

Handhaving en ten uitvoer legging der grondwet in den zin van ontwikkeling, is zijne leus; en het komt er voor uit de beginselen waarop de hoeksteen van ons nieuw staatsbestuur werd gevestigd, met warmte te zullen voorstaan. De liberale beginselen van 1848 vinden in de redactie een verdediger, die verklaart zijne beschouwingen voortaan zonder persoonlijke vóór- of tegeningenomenheid te zullen dienstbaar maken om den vooruitgang des volks op stoffelijk en zedelijk gebied te bevorderen.

Bevat het Dagblad veel waarmede wij sympathiseren. Wij kunnen niet ontkennen dat het ons leed doet dat het „woord aan de lezers" niets bevat omtrent de koloniale politiek. Deze toch is voor Nederland van te overwegend belang dan dat men haar in het programma eener courant als deze, met stilzwijgen mag voorbij gaan. Wij hebben dan ook reden op eene spoedige verklaring ten deze te rekenen, en bedriegen wij ons niet dan zal de nieuwe inrigting van het Dagblad voor onze journalistiek eene aanwinst zijn.

* Ll. vrijdag had te Heinkenszand weder eene tentoonstelling van vee plaats, die drukker dan voorleden jaar bezocht was. Ruim 100 stuks waren ten toon gesteld.

Voor het grootste getal aangebragt vee werd de prijs behaald door J. Zweedijk te Driewege; voor de verst verwijderde door J. Kaboort en A. Emanuel te Kloetinge, voor de vetste koe door H. van Hoef te Goes, 1e prijs, door P. Rijk te Ovezand, 1e premie, door J. H. Vermere te Heinkenszand, 2e premie; voor de schoonste 2 jarige vaars door M. Stevense de prijs, door J. A. Rijk de premie; voor de schoonste 3 jarige merrie door J. Kakebeeke J.Lz. te Kloetinge. Naar de overige prijzen is niet gedongen.

De handel was onbeteekenend, daar de houders zeer hooge prijzen vroegen.

* Uit Zierikzee meldt men ons 5 dezer:

De justitie zet met ijver hare nasporingen voort in de zaak van het onlangs gevonden kinderlijk. De van het moederschap verdachte vrouw blijft beweren, dat zij van geen volwassen kind is bevallen. Onderscheidene omstandigheden schijnen echter meer en meer tot het bewijs harer schuld te leiden. De vader is eergisteren avond ontslagen.

De afdeelingen van de tweede kamer der staten generaal zullen morgen bijeenkomen, tot het onderzoeken van de wetsontwerpen tot vaststelling van de begrootingen voor 1862; 1. van den arbeid der gevangenen en 2. voor de algemeene landsdrukkerij; terwijl zij daarna een aanvang zullen maken met het in overweging nemen van de staatsbegrooting voor 1862.

* Er bestaat plan een groot en plegtig feest te maken van het leggen van den eersten steen aan de spoorwegbrug te Zutphen door Z. M. den koning, op 21 october. Behalve door de commissarissen des konings, zal het door hooge burgerlijke en militaire autoriteiten, referendarissen van ministerien, enz. worden bijgewoond, terwijl, naar wij vernemen, voor alle genoodigden gala is voorgeschreven.

Aan het ministerie van binnenlandsche zaken is men bezig eene wijziging der wet op het armbestuur voor te bereiden. *Ten einde namelijk aan de wenschen, door vele gemeentebesturen herhaaldelijk uitgesproken*; te gemoet te komen, wenscht men de bepaling in die wet op te nemen, dat de uitgaven voor geneeskundige hulp in andere gemeenten verstrekt niet op het domicilie van onderstand zullen verhaald kunnen worden. Wanneer men nagaat, hoe er, vooral ten platte lande, vrij algemeen wordt geklaagd over de eigendunkelijkheid, waarmede de gemeentebesturen der woonplaats dergelijke hulp vaak doen verleenen, en de hooge sommen daarvoor aan het domicilie van onderstand in rekening gebragt, zal men van eene wijziging der wet in den aangegeven zin vele goede gevolgen kunnen verwachten. Om de mogelijkheid der ontworpen wijziging te kunnen beoordeelen, heeft de minister dezer dagen van de gemeentebesturen zeer gedetaljeerde opgaven gevraagd, waarin met onderscheiding der gevallen van ziekte en van enkel onvermogen, de uitgaven worden opgenomen, gedurende de jaren 1852, 1853, 1857 en 1860 uit de gemeente-fondsen wegens het armwezen gedaan.

Heden komen de staten van Gelderland bijeen om te beraadslagen over het verleenen van hulp aan de door den jongsten watersnood geteisterde polderdistrikten ten gevolge van dijkbreuken. Op de aanvragen der polderdistrikten tot ondersteuning bij de regering, had de minister van binnenlandsche zaken gevraagd, of de provinciale staten ook bijdragen daartoe zouden doen. Gedeputeerde staten hadden gemeend te kunnen antwoorden, dat dit niet het geval zou wezen, omdat dit vroeger geene gewoonte was geweest, maar vooral niet, omdat de sedert jaren in het algemeen rivierbelang aangelegde rijkswerken nadeeligen invloed hadden gehad op de waterstanden en naar veler meening, ook van het dijkcollegie van den Tielerwaard, van den dijkstoel van Kuilenburg en van gedeputeerde staten, de gedachte ijsverstoppingen *met de daarop gevolgde gebeurtenissen hadden uitgelokt,* zoo dat het billijk was, dat door hen, die aanleiding tot de schade hadden gegeven, ook ondersteuning werd verleend.

Vooral ook op de ingebragte klagten door de dijkcollegien heeft de regering de zaak nader door drie inspecteuren van den waterstaat doen onderzoeken, die in een uitvoerig rapport hebben uiteengezet, dat de klagten over de rivierwerken als oorzaak der dijkbreuken ongegrond zijn.

De provinciale staten zullen nu te beslissen hebben, of zij tot herstelling der schade aan de dijken subsidien willen verleenen, en tevens of zij meenen bij deze gelegenheid bij het geven van toelagen op verbeteringen in de dijken te moeten aandringen.

Door den minister van binnenlandsche zaken zijn ten behoeve der tentoonstelling van schilderijen, welke in de maanden mei en junij 1862 te Rotterdam zal gehouden worden, zes gouden medaljes, ieder ter waarde van dertig dukaten beschikbaar gesteld, waarvan drie aan inlandsche en drie aan buitenlandsche kunstenaars kunnen worden toegekend.

Naar wij vernemen ligt het niet in de bedoeling der regering de proeven met kunstmatige oesterteelt in de Zuiderzee, welke nu voor de tweede maal genomen worden, nog eens te herhalen. Welke ook hare uitslag zij, zal men zich bij deze tweede proeve bepalen, en het aan de bijzondere nijverheid overlaten, die verder voort te zetten. Intusschen wenscht de regering de middelen om, in geval van gunstigen uitslag, in Zeeland en misschien ook elders het zelfde systeem, maar op kleiner schaal mede in werking te brengen, opdat ook de belanghebbenden in die streken in de gelegenheid zouden zijn, daarmede hun voordeel te doen. (*Nieuw dagbl. van 's Gravenh.*)

Men verneemt dat burgemeester en wethouders van Amsterdam eerstdaags aan den gemeenteraad zullen voorstellen, om twee nieuwe hoogleeraren aan het athenaeum aan te stellen, één in de regten en één in de letteren, de collegiegelden af te schaffen, waartegen de studenten voor ieder studiejaar f 200 aan de stedelijke kas zullen hebben te betalen, terwijl de bezoldigingen der hoogleeraren zullen verhoogd worden.

In de ll. vrijdag te Amsterdam gehouden algemeene jaarlijksche vergadering van het genootschap tot bevordering der genees- en heelkunde, zijn tot gewone leden benoemd de heeren dr. K. Broes van Dort, te Goes; dr. D. Doijer, officier van gezondheid 1e klasse bij het oost-indische leger; dr. A. Drielsma, te Zwolle; dr. J. Haremaker, te Nieuwediep; chir. A. Ilcken, te Deventer; chir. A. S. van Nierop, te Amsterdam; dr. P. C. Römer, te Lemmer, en chir. J. C. T. Scheffer, te Amsterdam.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN ENZ. Benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw de jonkheeren P. M. Sandberg en C. A. L. van der Wyck beide inspecteurs der posterijen; de heer mr. T. H. der Kinderen, raadsheer bij het hoog geregtshof in Nederlandsch Indie.

Tot belooning der genen van de zee en landmagt in Nederlandsch Indie die zich hebben onderscheiden bij de expeditie op de zuid- en noordkust van Ceram, in de maanden september, october, november en december 1860: benoemd *a.* van de zeemagt: tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, de kapitein ter zee C. V. Zwaanshals; *b.* van de landmagt, tot ridder der 4e klasse van de Militaire Willemsorde: de 1e luitenants der infanterie G. de Bont en H. Tissot van Patot, de officier van gezondheid der 3e klasse J. Semmelink, de sergeant der artillerie C. Boers, de sergeant der infanterie H. A. Wedel en de fuseliers J. Kramer en E. van den Berg.

Toegekend: de eeresabel met het opschrift „Koninklijk eereblijk voor betoonde dapperheid" aan den kolonel D. L. de Brabant, van het wapen der infanterie.

Bepaald: dat bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indie als in Nederland, eervol zullen worden vermeld: *a.* van de zeemagt in Nederlandsch Indie: de luitenants ter zee der 1e klasse A. Dronkers en jhr. ridder H. A. van Rappard; de luitenants ter zee der 2e klasse J. A. Greve, K. O. van der Veen en N. A. de Vries, de officier van gezondheid 2e klasse H. J. P. van der Steen, de officier van administratie der 2e klasse M. G. J. A. Huisman van Dueren, de opperschipper J. Jongmans, de kwartiermeester A. L. Giebels en de matroos der 1e klasse A. Torbeek; en *b.* van de landmagt in Nederlandsch Indie: de majoor der infanterie K. G. Fritzen, de kapitein der genie en sapeurs A. S. M. Hageman, de 1e luitenant der infanterie J. P. C. van Eysden, de 2e luitenant der infanterie J. H. J. Boes, de sergeant der sapeurs G. Boonstra, de fourier der infanterie E. A. Forsten en de fuseliers J. Rijperman en T. van Hoecke.

Vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder met de zwaarden der Adolfsorde van Nassau aan den luitenant ter zee 2e klasse A. F. R. E. baron van Haersalte van den Doorn; en van die van ridder der 3e klasse van de orde van St. Stanislas aan den officier-machinist H. Hardes; die van kommandeur der beijersche orde van St. Michael aan den majoor van den grooten staf A. E. Mansfeldt.

HUIS DES KONINGS. Benoemd tot 's konings adjudant in buitengewone dienst, de schout bij nacht J. Mey, kommandant van Zr. Ms. zeemagt in Oost-Indie.

BELASTINGEN. Benoemd tot surnumerairen bij de directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, de heeren: A. C. Luttenberg, te Zwolle; B. C. Charbon, te Amsterdam; J. H. van Assum, te Rotterdam; A. Merens, te Haarlem; R. H. A. baron van Isselmuden, te Amsterdam; E. L. A. H. Ariens, te Venlo; A. Keiser, te Groningen; G. J. A. Umbgrove, te Dieren; W. F. J. Pastoors, te Gennep; B. A. J. F. Endtz, te Helmond; A. J. Vening, te Leeuwarden en W. Roegholt, te Groningen; bij het vak der directe belastingen en van het kadaster, de heer J. G. Perk van Lith, te Gouda.

Eervol ontslag verleend, op zijn verzoek, aan den heer P. A. Renardel de Lavalette, als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Lienden c. a.; als boven aan den jhr. J. W. Janssens, als ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Hilversum; als boven aan den heer D. T. Notten, als ontvanger der directe belastingen in- en uitgaande regten en accijnsen en der rijnvaartregten te Tiel.

POSTERIJEN. Benoemd tot directeur van het postkantoor te Bergen op Zoom de heer J. J. Steinbuch, thans directeur te Neuzen; tot directeur te Neuzen de heer A. Lagerwerff, thans geagreëerd klerk op het postkantoor te Rotterdam.

CONSULATEN. Erkend als consulair agent van Frankrijk te Vlissingen de heer L. de Groof.

LEGER. Overgeplaatst in zijne betrekking, rang en ancienneteit bij het leger in Oost-Indie de 2e luitenant-kwartiermeester S. J. Diephuizen, van het 7e regement infanterie.

Kerk- en schoolnieuws.

De heer A. Meerdink, predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente te Gaast, heeft het op hem uitgebragte beroep naar die gemeente te Bieselinge (klassis Goes) niet aangenomen.

Ook de heer A. A. Looijen, predikant bij de nederduitsche hervormde gemeente te Wissenkerke (klassis Goes) heeft voor het beroep naar Zeerijp (klassis Appingadam) bedankt.

Marine en leger.

De te Vlissingen liggende korvet Prins Maurits der Nederlanden en het te Hellevoetsluis liggende schroefstoomschip De linge worden met den 1 november aanstaande in dienst gesteld, met bestemming, de eerste tot het doen van kruistogten en het tweede naar Oost-Indie, en het bevel opgedragen, over de eerste aan den kapitein-luitenant ter zee H. Kemper en over het tweede aan den luitenant ter zee 1e klasse P. M. van der Haak.

Op de korvet Prins Maurits der Nederlanden worden verder geplaatst de luitenant ter zee 1e klasse H. P. van Boneval Faure, als 1e officier, de luitenants ter zee 2e klasse jhr. T. L. Brantsen, W. F. H. Cramer, P. Swaan en L. B. van Maanen: de officieren van gezondheid 2e klasse J. A. C. von Königslöw en der 3e klasse D. Matak Fontein; de officier van administratie 2e klasse W. J. R. van Es; de scheepsklerken F. A. Frederiks en E. H. W. Wijnmalen. En op het schroefstoomschip De linge, de luitenants ter zee 2e klasse N. Mac Leod en E. L. Ehnle, de adelborst der 1e klasse G. van Herwaarden, de officier van gezondheid 3e klasse F. J. C. Broers, de officier van administratie 3e klasse I. A. Lagaaij.

— Zr. Ms. instructie-schooner Ternate, kommandant luitenant ter zee 1e klasse B. D. van Trojen, liggende te Nieuwediep, is buiten dienst gesteld en de ekipage overgegaan aan boord van Zr. Ms. wachtschip aldaar.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.
September—october 1861.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24 u.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.	*Aanmerkingen.*
29	Z. ZW.	3	762.1	17.4	0.78	11.58	0	—	bewolkt.
30	C. ZO.	8	762.8	18.4	0.77	12.12	0	—	ligt bewolkt.
1	Z. ZO.	1	757.8	18.9	0.81	13.04	0	—	ligt bewolkt.
2	W. t. N.	4	760.3	17.2	0.88	12.96	0	—	betr. heijig.
3	O. NO.	3	767.4	17.6	0.86	12.84	0	—	bewolkt.
4	Oost.	6	768.4	16.8	0.65	9.26	0	—	helder.
5	Oost.	2	764.5	17.9	0.81	12.16	0	—	heij. helend.

Thermometerstand.

4 oct. 's av. 11 u. 54 gr.
5 „ 's morg. 7 u. 54 „ 's midd. 1 u. 66 „ 's av. 11 u. 57 gr.
6 „ 's morg. 7 u. 58 „ 's midd. 1 u. 66 „ 's av. 11 u. 60 „
7 „ 's morg. 7 u. 58 „ 's midd. 1 u. 69 gr.

Gemeenteraad van Zierikzee.

Zitting van 2 october.

Voorzitter de heer Can. Afwezig de heeren Ochtman en van der Grijp, ongesteld, van der Vliet, buiten de gemeente.

De notulen der vorige vergadering zijn gelezen en goedgekeurd, en daarna is eene missive van gedeputeerde staten dezer provincie, houdende goedkeuring der verhooging van de jaarwedden van hulponderwijzers, aangenomen voor kennisgeving.

Vervolgens wordt door den voorzitter, namens burgemeester en wethouders, rapport uitgebragt op het adres van jhr. mr. C. de Jonge tot afschaffing van de belasting op de brandstoffen. Zij betuigen daarin dat, hoe gaarne zij eene vermindering of afschaffing van belasting zouden bevorderen, zij zich niet kunnen vereenigen met het adres, als zijnde het naar hunne meening ontijdig, en zoodanig grijpende in het financiewezen dat ras weder invoering der afgeschafte, invoering van nieuwe of verhooging van bestaande belasting zou noodig worden. Zij hebben gemeend dit vooropte moeten stellen ten einde de meening te wederleggen als of wel anderen, maar niet zij die daartoe in de eerste plaats geroepen zijn, bedacht zouden zijn op vermindering der lasten van de ingezetenen, te meer daar hieromtrent in het verleden jaar en nu stemmen zijn opgegaan die ligt bij het algemeen weerklank vinden. Wat het adres zelf betreft, toonen zij aan dat niet f 6200 maar f 7200 aan de gewone inkomsten zou worden onttrokken; daar adressant voor restitutie f 1000 heeft gesteld, welke niet in uitgaaf is geraamd en ook niet uitgegeven wordt, heeft hij dit verlies van inkomst f 1000 te laag gesteld: men zou dus van de opbrengst der zelkasch nog f 1000 minder moeten kapitaliseren, of de onvoorziene uitgaaf met zoodanige som nog moeten verminderen, hetgeen zij onraadzaam achten. Zij wijzen er verder op *a.* dat in eene gemeente met zulke uitgebreide havenwerken ligt iets onvoorziens kan gebeuren, zoo dat de som van f 5500 noodig is; *b.* dat soms in den loop van een dienstjaar werken dringend uitgevoerd moeten worden, die bij de raming wel niet onvoorzien waren, doch die men gehoopt had te kunnen verschuiven, zoo als voor 1862 de toestand der Westbarriere enz. herstelling zou kunnen vereischen, ofschoon men hoopt dat zulks onnoodig zal zijn; *c.* dat in den regel de gewone en buitengewone uitgaven door de gewone en buitengewone inkomsten moeten gedekt worden, namelijk saldos van vorige diensten; dat het saldo voor 1859 (in deze begrooting gebragt) bedraagt f 3995,49, waarvan het gevolg is dat men naar mate de buitengewone ontvangsten hooger of lager zijn, bij afwisseling tot afschaffing, tot wederinvoering of verhooging van belastingen moet overgaan, hetgeen zij, als leidende tot teleurstelling der ingezetenen, moeten afkeuren. Burgemeester en wethouders begrijpen dat het denkbeeld van adressant om de zelkasch niet alleen voor den nazaat te doen dienen, maar een deel daarvan te gebruiken tot bestrijding der gewone inkomsten een schijn van waarheid heeft en daarom bijval vindt; doch zij betoogen het onhoudbare uit de volgende drie gevallen:

a. dat de opbrengst meer dan f 15,000 jaarlijks beloopt; *b.* dat die daalt tot f 7000, zoo als het nog slechts 6 jaren geleden was, en *c.* dat de opbrengst daar nog beneden komt.

In het eerste en gunstigste geval zal men hetgeen meer dan f 7000 ontvangen wordt, kunnen kapitaliseren, doch binnen eenige jaren zal de voorraad uitgeput zijn, en de rente van het sedert 1 januarij 1862 gekapitaliseerde (naar den tegenwoordigen koers tegen naauwelijks 4 pct.), niet opwegen tegen wat men verteerd heeft; men zou alsdan nieuwe lasten moeten invoeren. In het tweede geval zou de voorraad langer duren, maar men zou op het laatst de geheele bezitting verbruikt hebben zonder iets gekapitaliseerd te hebben; men zou dan zijn op het standpunt van slechts weinige jaren geleden. In het derde geval zou men al dadelijk de lasten moeten verzwaren.

Hoewel nu ook bij hen voor het oogenblik geene aanleiding bestaat, de beide laatste gevallen als op handen te beschouwen, waarschuwen zij er toch tegen, dit als onmogelijk te stellen.

Burgemeester en wethouders houden daarom het eenmaal aangenomen beginsel van den raad, om de opbrengst van een als dood kapitaal bezeten eigendom der gemeente, successievelijk te kapitaliseren, en de rente bij toeneming ten bate der ingezetenen aan te wenden, het ware; zij wijten het aan het vasthouden aan dit beginsel, (dat zij zoodra mogelijk in toepassing hebben gebragt) dat zij door anderen in plannen tot afschaffing zijn of worden voorbij gestreefd; maar zij betoogen, dat hoewel in weinige jaren f 50,000 is gekapitaliseerd, ook de rente met f 2000 is vermeerderd, waardoor burgemeester en wethouders de kostbare regeling van het lager onderwijs tot stand hebben kunnen brengen, zonder nieuwe offers van de ingezetenen te vergen of bezittingen te gelde te maken. Zij zijn overtuigd dat eenmaal voorstellen tot vermindering van lasten zullen kunnen gedaan worden, die alsdan op hechtere grondslagen zullen steunen, terwijl zij herinneren, dat het nog geen tien jaren geleden is, dat de lasten aanmerkelijk verminderd zijn en de gemeente van schulden is bevrijd.

Op al deze gronden en na het bestrijden van de aangegeven bezuiniging op het toezigt ten bedrage van f 2008, stellen burgemeester en wethouders voor, aan de verzoeken van den adressant niet toe te geven.

Na de voorlezing wil de voorzitter overgaan tot de behandeling van dit voorstel van burgemeester en wethouders.

Tegen de dadelijke behandeling verzetten zich de heeren de Crane, van der Lek de Clercq en Mulock Houwer, die den voorzitter herinneren, dat het besluit in de vorige zitting is genomen, om de commissie van de begrooting in kennis te stellen met de denkbeelden van burgemeester en wethouders, en niet dadelijk te beslissen.

De voorzitter geeft hierop te kennen, dat zoo deze opvatting juist is, burgemeester en wethouders alsdan gedwaald hebben, daar zij meenden dat de raad omtrent dit punt eerst eene beslissing wilde nemen vóór hij de begrooting behandelde. Namens burgemeester en wethouders verklaart hij echter, dat ook zij niet willen aandringen op eene dadelijke behandeling. Daarop wordt aangenomen een voorstel van den heer van der Lek de Clercq, om het rapport ter secretarie voor de leden ter visie te leggen; en een ander van den heer Mulock Houwer, om door het doen drukken van het rapport, even als met het adres gebeurd is, uit hoofde van het belang voor het algemeen, het ter kennis der ingezetenen te brengen.

De heer van Dongen verlaat hierop de vergadering.

De voorzitter geeft kennis dat, daar de conclusie van den raad omtrent den afkoop van jagtregt aan de heeren van Dongen beteekend is, deze hebben verklaard van de gelegenheid tot minnelijke schikking nog gebruik te willen maken en hun primitief bod te verhoogen tot f 90 voor Ypenhove en f 10 voor de 1 bunder 73 roeden; dat in dezen stand der zaak burgemeester en wethouders, in het onzekere of de gemeente al dan niet door den regter in het gelijk zal worden gesteld, en in het laatste geval in de kosten zou worden veroordeeld, het raadzaam achten den raad voor te stellen, om onder goedkeuring van gedeputeerde staten dezer provincie, tot den afkoop over te gaan.

Nadat omtrent het al of niet wenschelijke dat de maatstaf van afkoop door den regter werd bepaald, en het al dan niet waarschijnlijke der veroordeeling in de kosten, gediscussieerd was tusschen de heeren van der Lek de Clercq en de Crane met den voorzitter en den heer Fokker, is met 7 tegen 1 stem (die van den heer de Crane) het voorstel van burgemeester en wethouders aangenomen, hebbende de heer Landsknegt gedurende de discussie de vergadering verlaten.

Hierna is de zitting gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Mexico.

Aangaande Mexico kan men het oude refrein herhalen: de verwarring is er ten top gestegen. Het dagblad La patrie deelt mede dat Marquez, de bloeddorstige aanvoerder der klerikale partij, in stede van verslagen te zijn, gelijk vroegere berigten luidden, zich door snelle marschen voorloopig aan de aanvallen van zijn tegenstanders onttrokken had, maar thans, na Queretaro ingenomen te hebben, op de hoofdstad zelve aanrukte.

Men zal zich herinneren dat er eenige dagen geleden van een plan der groote westersche mogendheden is gesproken om beslag te leggen op de opbrengst der douanen in de havensteden van Mexico, en met het aldus verkregen geld gedeeltelijk de renten af te lossen, die het mexicaansche gouvernement aan zijne europesche schuldeischers weigert uit te betalen. Dit plan dreigt in duigen te vallen, daar bovengenoemd gouvernement, van geld ontbloot, er aan denkt om de douanen van de aan het strand liggende plaatsen aan den meestbiedende te verpachten.

Engeland.

— In The times van eergisteren leest men opgaven omtrent den katoenhandel en de katoenfabrikage in Engeland, verstrekt door eene bekende firma van Manchester. Volgens deze is het aantal fabrieken, alwaar slechts eenige dagen van de week gearbeid wordt, toenemend, en schijnt de productie met omstreeks twintig per cent afgenomen te zijn en nog veel meer te zullen verminderen. De voorraad amerikaansche katoen in Engeland wordt opgegeven uit 447,000 balen te bestaan, tegen 716,000 balen op het zelfde tijdstip van het vorige jaar en vermindert snel, terwijl de vraag naar die soort voor uitvoer in den laatsten tijd veel grooter is geweest dan doorgaans. Daarentegen is de voorraad indische katoen aanmerkelijk grooter dan een jaar geleden. De prijs der indische katoen, welke tot nog toe in de engelsche fabrieken weinig gebezigd werd, is in het laatste jaar te gelijk met dien van de amerikaansche en nagenoeg even veel gerezen.

Duitschland.

Weenen 2 october. De oostenrijksche regering schijnt verwacht te hebben dat de ambtenaren van het pesther comitaat hun ontslag zouden nemen; althans wordt aan de Ostdeutsche Post geschreven dat er reeds eenige der gewigtigste betrekkingen, waarvoor zich vele sollicitanten hadden aangemeld, weder vervuld zijn.

De ontbinding der comitaats-vergadering door de gewapende magt is intusschen eene gebeurtenis die niet alleen de regelmatige staatkundige ontwikkeling van Hongarye, maar van geheel het rijk [illegible]

Intusschen blijft de [illegible] zelfden weg voortgaan. Zij die achterstallig zijn in de betaling van belasting worden met inkwartiering van drie of vier man gestraft.

De kompagnie welke het gebouw der comitaats-vergadering bezet heeft is wederom uit Pesth vertrokken.

Hoe het met de financien in Hongarye staat kan men nagaan uit de omstandigheid, dat graaf Stephanus Carolyi de afgetreden ambtenaren voor een deel uit zijne eigene middelen heeft moeten betalen, daar de kas van het comitaat niet toereikende was.

— Op last der regering wordt eene brochure in vier talen geschreven, bestemd om onder de romanen, serviers, slavoniers en ruthenen in Hongarye verspreid te worden. Zij bevat opgave der redenen die tot de ontbinding van den hongaarschen landdag hebben geleid en mededeeling van de welwillende gevoelens der regering.

Berlijn 2 october. De jonkerpartij heeft eene nederlaag geleden. Ten einde kandidaten van hare rigting te verkrijgen voor de aanstaande verkiezingen, heeft zij hulp gezocht bij de ambachtslieden. Zij oogstte echter niet veel vruchten voor hare moeite, daar er liberale kandidaten zijn gekozen.

Ten gevolge eener in de dagbladen gedane oproeping had in de Villa Colonna alhier eene vergadering plaats der berlijnsche werklieden, ten einde te beraadslagen over de vraag in hoe ver de arbeiders dezer stad zich moesten inlaten met de „Flottenbewegung". Een werkman, Eichler genaamd, was voorzitter; een ander werkman nam de betrekking van secretaris waar. Nadat de voorzitter had medegedeeld wat met de vloot bedoeld werd, werd besloten nogmaals eene vergadering te houden, zoo mogelijk nog talrijker dan deze.

Frankrijk.

Het aanstaand bezoek van den koning van Pruissen te Compiègne blijft het onderwerp van beschouwingen in de voornaamste buitenlandsche dagbladen. Het gevoelen van L'indépendance belge, dat men in dat bezoek niets meer moest zien dan een bewijs van welwillendheid, hebben we reeds in het vorig nommer besproken, even als de daartegenover staande meening van Le constitutionnel, die beweerde dat de bijeenkomst der vorsten eene toenadering der beide volken zou ten gevolge hebben. Aan de zijde van Le constitutionnel scharen zich ook het Journal des débats en La patrie. Laatstgenoemd blad vooral legt groote vreugde aan den dag, omdat het verwacht dat nu tusschen Frankrijk en Pruissen alle misverstand zal verdwijnen, daar dit niet zijn oorsprong had in eene natuurlijke vijandschap maar in een toestand door bekende gebeurtenissen en historische herinneringen ontstaan. La patrie brengt bij die gelegenheid de traktaten van 1815 in herinnering en de positie waarin zij Pruissen tegenover Frankrijk hebben geplaatst, en gaat verder na hoe de nationale beweging in Duitschland zich rond Pruissen schaarde en ten zijnen koste handelde. Het blad stelt vervolgens de vraag of die beweging van de zijde der groote mogendheden wel op eenige sympathie kan rekenen. Oostenrijk ziet er eene bedreiging in, tegen zijne magt gerigt, Rusland vreest die beweging, omdat zij dreigt een slagboom op te rigten tusschen dat rijk en het oosten, Engeland kan niets begunstigen wat de orde van zaken, die door zijn overwigt in Europa van 1815 tot 1851 is tot stand gebragt, aan het wankelen zou kunnen brengen. Frankrijk blijft dus alleen over, en dat rijk zou niet aarzelen Pruissen te ondersteunen indien dit niet vermetel en gevaarlijk ware, met het oog op de opene grenzen.

Natuurlijk bewaren ook de engelsche dagbladen het stilzwijgen niet. The times is bevreesd voor eene naauwere aansluiting der beide rijken en bevatte dezer dagen een artikel dat op het volgende neerkomt: Pruissen en Engeland hebben de zelfde belangen. Pruissen's belang brengt mede, dat het zich zoo innig mogelijk met Engeland verbindt, want wordt ooit Pruissen van de zijde van Frankrijk aangevallen, hetwelk met iederen dag waarschijnlijker wordt, dan zal eene engelsche vloot het de meest gewigtige diensten bewijzen. Wanneer het gerucht van een fransch-pruissisch verbond dus tot ons doordringt, moeten wij dit bedaard aanhooren. Het pruissisch volk zou, indien ooit zulk een verbond mogelijk ware, voor die mogelijkheid alleen reeds moeten terugdeinzen, terwijl het, zijn waar belang begrijpende, zich steeds naauwer zou moeten aansluiten bij mogendheden als Engeland, Oostenrijk, Rusland, Italie en Spanje, maar nooit aan een staat, van wiens kant het door de grootste gevaren bedreigd wordt. Kwam ooit zulk een pruissisch-fransche allliantie tot stand, nimmer zou die voor Pruissen een waarborg tegen eenigen aanval van Frankrijks zijde kunnen wezen, want Frankrijk zou de kleine duitsche staten van Pruissen vervreemden, en dat rijk weder tot den rampzaligen toestand terugvoeren, waarin het zich in 1806 bevond.

The morning herald drukt zich nog bepaalder uit en geeft aan Pruissen den raad zich bij Oostenrijk aan te sluiten.

Tegen het artikel van The times komen de parijsche dagbladen met meer of mindere hevigheid op. Wanneer een verbond met Engeland zulke duidelijk blijkbare voordeelen oplevert en voor Pruissen zoo veel aantrekkelijks heeft, hoe komt het dan — aldus vraagt het Journal des débats — dat Pruissen dat niet reeds begrepen heeft? Dat blad protesteert tegen de herinnering aan 1806, die opgewekt wordt om er in de oogen van koning Willem een schrikbeeld van te maken; voorts beweert het dat, zoo het artikel van The times eenigen invloed op de openbare meening mogt kunnen uitoefenen, het eer eene toenadering dan eene verwijdering tusschen de volken aan weerszijden van den Rijn zou te weeg brengen. Maar indien, zoo wordt verder gezegd, dit artikel van geene beteekenis zal zijn met betrekking tot de houding van Frankrijk en Pruissen, de beleedigende en verbitterende taal door het engelsche dagblad gevoerd, wordt gevaarlijk voor de engelsch-fransche alliantie, omdat die taal in Frankrijk de meening in de hand werkt, dat lord Palmerston niet de eenige erfgenaam is der betreurenswaardige hartstogten en vooroordeelen die de engelsche staatsliede ten opzigte van Frankrijk vijftig jaar geleden inboezemde."

— In de voorstad St. Antoine heeft men gedurende den nacht op de deuren der bakkerswoningen papieren aangeplakt, waarbij op gebiedenden toon, afslag van den prijs van het brood werd geëischt. Uit hoofde der aldaar heerschende gisting, werden eenige personen in hechtenis genomen, die echter sedert wederom op vrije voeten zijn gesteld. De zelfde gisting heeft zich op andere punten, bepaald te Montmartre, vertoond, doch zij baart geene ernstige bezorgdheid en heeft ook volstrekt geen politiek karakter.

— Gelijktijdig met het nommer van Le constitutionnel, waarin de komst van den koning van Pruissen besproken wordt, is eene brochure verschenen, getiteld „De Rijn en de Weichsel" waarin een ongenoemd schrijver de in Duitschland heerschende ongerustheid en de oorzaken die haar hebben te weeg gebragt constateert, en daarna het bewijs tracht te leveren dat Frankrijk er geenerlei belang bij heeft den linker-Rijnoever te verwerven (behoudens misschien zekere strooken grond van de Paltz, die den Elzas en Lotharingen ongedekt laten), en Duitschland bij gevolg niets te vreezen heeft van de natie op zijne westelijke grens. Aan den oostkant daarentegen is het, volgens den steller der brochure, blootgesteld aan de zucht, den aziatischen volken van nature eigen, om naar Midden- en Zuid-Europa af te zakken; en ten slotte geeft hij den duitschers den raad, met Frankrijk in goede verstandhouding te leven, ten einde zich aan den Oder beter te versterken.

— Het japanesche gouvernement verklaart zich, volgens La patrie, volkomen onschuldig aan de verraderlijke aanslagen, die tegen de leden van het britsche gezantschap hebben plaats gegrepen. Het heeft beloofd de bewerkers van die misdaad te straffen; reeds zijn er drie personen door zijne zorgen in hechtenis gesteld.

Italie.

Voor een paar dagen is door een parijsschen correspondent van L'indépendance tegengesproken, dat door den italiaanschen gezant bij het hof der tuilerien aan den heer Thouvenel eene nota zou zijn overhandigd, bevattende de voorwaarden van een ultimatum, bestemd om door het italiaansche gouvernement aan den paus te worden gezonden. Een ander correspondent van het zelfde belgische dagblad houdt de zaak nader vol. De correspondent voegt er overigens bij, dat dit verschil tusschen hem en zijn ambtgenoot van weinig beteekenis is, naardien beiden het daaromtrent eens zijn, dat de grondslagen der schikking, 't zij dan mondeling of schriftelijk, aan den heer Thouvenel zijn medegedeeld. Voor dit laatste wil men aanleiding vinden in het, zoo men zegt, aangeboden ontslag door den heer Ricasoli. Daartoe zal het intusschen wel niet komen, en zoo ja, zou het toch slechts van korten duur zijn.

— In de berigten uit Napels is sedert eenige dagen gedurig sprake van eene door de leiders der bewegingspartij voorgenomen demonstratie, strekkende om den wensch der bevolking naar het bezit van Rome als hoofdstad openlijk aan den dag te leggen. Naar het plan moesten de genen, die in dien wensch deelden, zich vereenigen, eene kaart met het opschrift „naar Rome met Garibaldi" op hun hoofddeksel dragende, en daarmede in optogt langs de straten trekken. Doch de demonstratie is door den generaal Cialdini verboden en belet. De ware reden hiervan schijnt geweest te zijn dat daarbij Garibaldi op den voorgrond gesteld en koning Victor Emmanuel niet genoemd werd. Althans wordt door den napelschen correspondent van The times stellig berigt, dat de policie de demonstratie zou hebben toegelaten, indien de aanleggers het opschrift der kaarten hadden willen wijzigen, zoo dat het luidde: „naar Rome met Victor Emmanuel en Garibaldi."

— In de rede door de paus uitgesproken bij gelegenheid der kanonisatie van eenige in Japan gevallen martelaren, wordt de geestelijkheid aangespoord om zich standvastig te houden aan de kerkelijke leerstellingen en zich vooral te wachten voor transactien die aanleiding zouden kunnen geven tot het toenemen van goddeloosheid. Hij heeft nadrukkelijk de handelwijze afgekeurd van hen die door het bewandelen van den middenweg de partijen trachten te bevredigen en die het goede met het kwade, de kerk met de revolutie trachten in overeenstemming te brengen.

— De siamesche gezanten die den 3 dezer bij den paus zijn toegelaten, hebben eene aanspraak gehouden, waarin zij zeiden, dat zij door hunnen koning gezonden waren, om hunne hulde te brengen aan het opperhoofd der godsdienst, welke te Siam door de zendelingen met zoo veel ijver verkondigd wordt, en de verzekering te geven, dat de katholieke godsdienst in dat rijk altijd beschermd zal worden. Z. H. heeft den gezanten zijn dank betuigd voor de bescherming aan de katholieken in Siam verleend, alwaar de zendingen in zulk een bloeijenden staat verkeeren. De gezanten hebben daarop den paus een geschenk aangeboden.

— De legitimistische bladen hebben erkend dat Borgès in waarheid, als hoofd van het bourbonsche leger, in naam van Frans II heeft gehandeld. De meening dat dit feit de beslissing der romeinsche kwestie zal verhaasten, ligt voor de hand. Immers is het niet denkbaar dat Napoleon door zijne troepen Frans II zal beschermen te Rome, waar deze openlijk optreedt als bestrijder van den koning van Italie.

Ondertusschen schijnt het verspreide gerucht als zoude Ricasoli een ultimatum aan het fransche kabinet gezonden hebben, van allen grond ontbloot, daar de Opinione het tegenspreekt in een artikel, dat aan eene officiele bron ontsproten schijnt.

Mengelingen.

Slavernij.

Hoe groot het verschil van meeningen ook zij, hetwelk in het hevig bewogen Europa op godsdienstig en maatschappelijk en staatkundig terrein heerschen moge, over één punt denkt, goddank! ons gansche werelddeel eenstemmig: het verfoeit de slavernij en haat haar met een gloeijenden haat. Of zullen wij als uitzondering die weinigen noemen, welke uit overdreven eerbied voor het bestaande, welligt ook door gemis van krachtig ontwikkeld zedelijk leven, deze afschuwelijke instelling onder hunne bescherming nemen? Zullen wij wijzen op die enkelen, die, onverschillig voor regt en waarheid, den naam van vrijen nederlander onwaardig, ook onder ons durven beweren dat het eene menschenras het andere bezitten mag en deze heerschappij voor beide nuttig en heilzaam kan zijn? Zullen wij spreken van die weinigen, die, oog en oor sluitende voor de treurige ervaringen des dagelijkschen levens, durven ontkennen dat overmaat van magt tot schandelijke willekeur en toomelooze ongebondenheid, dat overmaat van afhankelijkheid tot slaafschen zin en dierlijke verstomping aanleiding geeft; die weinigen, die, met een beroep op de leer van het welbegrepen eigenbelang, durven verzekeren dat de slaaf uit de handen van zijn meester een gelukkig lot ontvangt, daar deze zoo wel op het bezit van zijn welgebouwden, krachtigen neger, als op dat van zijn schoon en vlug rijpaard noodzakelijk den hoogsten prijs stelt? Als of een advokaat zich zelf niet vonnist, zoodra hij zich er toe gebragt ziet het redelooze dier en den redelijken mensch op éénе lijn te stellen, aan beide de zelfde regten, de zelfde mate van voorspoed en ontwikkeling, de zelfde heerlijke bestemming toe te kennen! Als of een mensch, mits zijne huid zwart gekleurd zij, van brood alleen leven kan en leven mag, gelijk het paard van zijn bete haver en de ezel van zijn bak stroo! Wij willen niet trachten de onbekeerlijken te bekeeren, wij willen niet trachten de verdedigers der slavernij van de onmagt hunner redenen te overtuigen. Wij willen hun slechts dit ééne woord toeroepen: wenscht gij regtvaardig te oordeelen, begint dan met te gevoelen gelijk een mensch betaamt. Maar thans brengen wij ons die groote menigte voor den geest, welke wel de slavernij verafschuwt en zege toewenscht aan de wapenen van het noorden, maar toch, na haastiglijk den tol van eene goede gezindheid aan de belangen van menschheid en christendom gebragt te hebben, de waarachtige beteekenis van den tegenwoordigen strijd vergeet, en angstvallig berekent de kansen der nijverheid en de treurige toekomst van den katoenhandel.

Het zal niet ondienstig zijn aan enkelen uit deze groote menigte de woorden onder de oogen te brengen, welke weinige dagen geleden uit de pen van een eerlijk, kundig en verstandig man vloeiden. Wij bedoelen de volgende uitspraak van den algemeen beroemden en geachten franschen regtsgeleerden Eduard Laboulaye.

„Ligtzinnig is het over eene zoo gewigtige zaak als de slavernij vlugtig heen te glijden en de eeuwige beginselen van het regt met de voorbijgaande belangen der nijverheid te verwisselen. Thans wordt ieder geroepen om vrijmoedig zijne meening openbaar te maken. Men kieze dus partij en vermijde iedere halfheid. Voorzeker, achtingswaardig zijn de belangen der nijverheid, maar zij moeten achterstaan bij die der zedelijkheid. Indien de slavernij eene misdaad is, moet zij worden afgeschaft, al zou er de katoenhandel bij lijden! Het verstand verbastert, wanneer het over onbeperkte magt beschikken kan; men wordt hoogmoedig en ongeduldig; men wil niets zien noch verstaan dan zijn eigen hartstogt. Zoodra men eenigen tegenstand ontmoet, al worden de voorregten niet bedreigd, klaagt men luide over onderdrukking, vliegt men te wapen, aanvaardt men blindelings den noodlottigen burgerkrijg, en, tot overmaat van ramp, waant men zich moedig en kloek, terwijl men de regten der menschheid met voeten treedt. Zie daar de tegenwoordige toestand van het zuiden; aan Europa verblijft welligt de taak om het uit zijn boozen droom te doen ontwaken."

Inderdaad is het merkwaardig dat het zuiden zelfs geen schijn van regtsgrond ten gunste van zijne afscheiding aanvoeren kan. Wordt de slavernij er werkelijk bedreigd? Ganschelijk niet; hoe afschuwelijk deze instelling ook zij, het noorden kent zich niet het regt toe haar af te schaffen. Iedere staat is oppermagtig in zijn inwendig bestuur; Lincoln is de eerste om zulks te erkennen. Virginië ga vreedzaam voort met het kweeken en opvoeden van slaven; geene politieke magt in de Vereenigde staten kan dezen hatelijken tak van nijverheid belemmeren, zelfs niet door eene wettige stemming veroordeelen. Channing heeft geschreven, gesproken, geijverd tegen dergelijke misbruiken; toch heeft hij nooit de gewelddadige afschaffing er van met één enkel woord gewenscht. Van het zuiden zelf heeft hij vrijwillige toetreding tot zijne beginselen geëischt. Slechts één enkele maal is er een poging gewaagd om met andere wapenen dan die des geestes over de slavernij te zegevieren; maar deze poging stond op zich zelve en ging uit van een man, die het slagtoffer van de partijgangers der slavernij geworden was: de zoon van Brown was in Kansas gedood. Ook mislukte deze onderneming, daar haar de steun van het noorden ontbrak.

Wat kon dan het zuiden tot opstand verlokken, toen Lincoln de waardigheid van president aanvaardde? Wilt gij weten wat? Een onfeilbaar instinkt overtuigt de slavenhouders dat, zoodra hunne magt en invloed beperkt wordt, beide hunnen ondergang nabij zijn. Een misbruik, dat geen steun vindt in de publieke opinie, kan niet blijven bestaan, ten zij het zich zelf telkens nieuwe stutten verschaffe; indien het niet aangroeit, neemt het af; indien het wijkt, is het vernietigd. Gedurende veertig jaren heeft het zuiden, ontrouw aan de overleveringen van het roemrijke voorgeslacht, slechts de belangen van eene bepaalde klasse van menschen behartigd: het heeft alles aan den bloei der slavernij ten offer gebragt; het heeft getracht haar te verheffen tot eene inrigting gemeenschappelijk aan alle staten der unie, ten einde op die wijze de gansche natie tot bescherming, handhaving, uitbreiding der slavernij te verpligten. De verkiezing van Lincoln was een protest tegen de veroveringspolitiek van het slaven houdende zuiden en niets meer; maar in dien tegenstand heeft het zuiden zijn toekomstig oordeel gelezen; zoodra het niet meer gebieden kon, gevoelde het zich buiten staat om verder te gehoorzamen.

Moeten wij de lange reeks van feiten opsommen, die zonneklaar bewijzen dat het noorden, gedurende het veertigjarige tijdvak van zijne slaperige lijdzaamheid, gestadig het offer is geweest van de eigenbelangzuchtige bedoelingen van het zuiden? Ten einde de zedelijke en stoffelijke overmagt der vrije staten te breken, is het verdrag van den Missouri in het leven geroepen en de slavernij in [illegible]den ingevoerd, wier

klimaat haar veroordeelt, gelijk Missouri en Kansas; ten einde de overmagt van het noorden te beletten, heeft men verraderlijk Texas overweldigd en in het midden der negentiende eeuw er de slavernij gevestigd; ten einde de politiek der unie te kunnen overheerschen, heeft men Cuba bedreigd, een gedeelte van Mexico veroverd, Walker naar Zuid-Amerika afgezonden. „De belangen der unie bovenaan; vervolgens die der vrijheid;" ziedaar de leus der slavenhouders. En in naam der unie, rigtten zij regt, vrede, gelijkheid, vrijheid ten gronde.

Maar de druppel, die den beker eindelijk deed overvloeijen, was de bill der gevlugte slaven, in 1850 uitgevaardigd. Tot op dien tijd was de toestand van het noorden aan den onzen niet ongelijk, de slavernij werd er, om zoo te spreken, als eene uitheemsche instelling beschouwd: zij bestond er niet; zij kon, door haar aanzijn te midden van de broeders in het zuiden, ter nauwernood een smet werpen op de vrije zonen van het noorden. Maar toen het noorden zich verpligt zag om, in naam der grondwet, toe te laten dat ambtenaren der unie op zijnen vrijheidlievenden bodem ongelukkige vlugtelingen kwamen grijpen en ze aan hunne wraakzuchtige meesters overleveren, toen het zijn eigen overheidspersonen in cipiers van rampzalige slaven herschapen zag, toen het inbreuk zag maken op die onafhankelijkheid van iederen staat, waarop het zoo hoovaardig is, toen gevoelde het zich gekrenkt, beleedigd, gegriefd; toen besloot het den stroom der overweldiging krachtdadig te keeren. Gedurende veertig jaren had het zuiden blindelings aan den leiband van het noorden geloopen; geen wonder, het zag den slaaf niet en won veel geld met diens meesters, de planters; maar de medepligtige der slavernij te worden, haar te beschermen ten koste van anderen, maar ter wille van eene wreede politieke wet aan de eeuwige beginselen van liefde en barmhartigheid ontrouw te worden, zulks vermogt het noorden niet, zoo lang het ook maar eenigermate evangelisch gestemd was. Overal ontstonden vereenigingen tot afschaffing van de slavernij. Talentvolle schrijfsters, gelijk Beecher Stowe, krachtige redenaars, gelijk Parker, bragten de gemoederen in verzet tegen deze afschuwelijke instelling.

De tegenstand werd heviger naar mate het zuiden onbeschaamder eischen deed gelden. Een oud dichter beweert dat de goden hen onzinnig maken, die zij willen ten gronde rigten. Zou deze spreuk niet op het onvoorzigtige zuiden mogen worden toegepast? Terwijl de gemoederen overal in gisting verkeerden, behaalden de slavenhouders een triumf, die voor alle scherpzienden in den lande het wisse voorteeken van hunne nederlaag was: het vonnis Dred Scott, door het hof der Vereenigde staten geslagen, kent aan ieder burger het regt toe om zich met zijne bezittingen naar ieder gedeelte der unie te verplaatsen, en beschouwt de slaven als eene bezitting gelijk iedere andere. Slechts ééne schrede verder, en de gevierde autonomie der afzonderlijke staten werd aan de belangen van het zuiden geheel ten offer gebragt; de slavernij werd inheemsch over het gansche grondgebied der unie, ondanks den afkeer dien de meeste gewesten tegen deze gehate instelling koesteren.

En nu zij het ons vergund ten slotte eene vraag te stellen. Zullen wij den tegenwoordigen bloedigen burgeroorlog, die in de slavernij zijn oorsprong vindt, als een heilloos feit bejammeren? Zullen wij beweren dat het krachtige rijk der Vereenigde staten op den rand van een diepen afgrond staat? Of zullen wij in den strijd, die het noorden en het zuiden thans verdeelt, het bewijs zien dat de vrije zonen der unie eindelijk uit den slaap zijn ontwaakt en voor regt en billijkheid de wapenen hebben aangegord? Zullen wij spreken van den ondergang — of van de herrijzing van een groot volk? We rigten deze vragen zelfs aan de mannen der nijverheid, zelfs aan hen, wier gansche hart aan de belangen van den katoenhandel hangt. Aan dezulken herinneren wij dat, al kunnen de katoenvelden slechts door zwarten worden bebouwd, daarom nog niet onvermijdelijk menschen, als waren zij beesten, eene bezitting behoeven te zijn. Wat spreekt men toch van den ijzeren dwang der noodzakelijkheid, van de vereischten van het klimaat, van de natuurlijke traagheid der negers? De vrije negers bouwen suikerriet in de Antillen; zijn deze koloniën onvruchtbaar? Eén enkel voorbeeld moge aan alle schijngronden den bodem inslaan. Is de opbrengst van het eiland „De vereeniging" niet verdriedubbeld, sedert de slavernij er is afgeschaft?

Zoo blijkt ook hier dat de wetten der staathuishoudkunde en die der zedelijkheid niet met elkander strijden, maar dat beide wortelen in dien éénen almagtigen wil, die het gansche heelal omvat, en aan den mensch gebiedt de aarde te bevruchten met het zweet zijns aanschijns en zijn naaste te beminnen met al de krachten zijner ziel.

Handelsberigten.

Rotterdam 7 october.

Heden zijn afgedaan circa 18,000 balen ongepeld Rangoon rijst, zeilende à f 7⅜.

Meekrapprijzen.

Rotterdam 7 october.

Er werd heden redelijk geveild. De prijzen bleven geheel onveranderd en de kooplust was niet algemeen.

Graanmarkten.

Amsterdam 7 october.

Tarwe en gerst stil.
Raapolie op zes weken f 43. Lijnolie op zes weken f 38¼.

Rotterdam 7 october.

Tarwe was heden 25, rogge 10 cent, witte- en bruineboonen f 1,50 lager. Daarentegen waren paardeboonen 20 cent hooger. Overigens geene verandering op te geven.

Axel, 5 October.

Oude tarwe f 11,65 a f 11,95; Nieuwe dito f 12,15 a f 13,05; Oude rogge f 7,30 a f 7,45; Nieuwe dito f 8,15 a f 8,40; Wintergerst f 6,55 a f 6,90; Zomer dito f 5,90 a f 6,25; Haver f 3,50 a f 3,95; Paardeboonen f 7,20 a f 7,55; Bruineboonen f 11,20 a f 14,—; Groene erwten f 10,25 a f 11,20; Gele dito f 9,35 a f 10,25; Graauwe dito 11,20 a f 13,05; Boekweit f 7,— a f 7,30.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 7 october.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	64
	dito Nationale dito	3	„	76⅜
	dito dito dito	4	„	99⅜
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	135¾
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	102½
	Certific. Hope & co.	4	„	—
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	94⅝
	dito	6	„	55¾
	Aand. spoorweg			190⅞
	Leening 1860	4½	„	89⅞
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	76½
Spanje.	Obligatien	3	„	42
	dito binnenlandsch	3	„	47⅝
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	45½
	dito amsterdamsche	5	„	69½
	dito nationale	5	„	55
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	—
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	—
Portugal.	Obligatien	3	„	46⅞
	dito nieuwe	3	„	45 1/16
Grenada.	dito			—
Venezuela.	dito	2½	„	19⅞
Illinois.	dito	7	„	85
Mexico.	dito	3	„	25⅛

Londen 5 oct., ten 12 ure. Consols, 92⅛.
Weenen 5 oct. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 67,20.
Parijs 5 oct. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 68,40.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 3 october.

Metalliek f 21,42½; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,85; Engelsche Russen f 11,85; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,—; Pruissische f 35,06¼; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,62½; Russische in zilveren roebels f 32,81¼; Poolsche in fl. f 27,62½; Nationale metalliek f 29,10; Dollars f 2,41.

Zeetijdingen.

Volgens telegrafisch berigt van gez. D. H. van der Heijde voerende het barkschip *Walcheren*, had hij den 4 dezer de terugreis hierheen aangenomen; schip en ekipage waren wel.

— Sedert 6 dezer zijn de reede van Vlissingen gepasseerd, bestemd voor Antwerpen: *Carolina Lyders*, gez. Troest, Kiel, *Erindring*, gez. Ibsen, *Christine*, gez. H. Andersen, beiden van Koningsbergen; *Estella*, gez. Jarvis, Hamburg; *Die gute Verwachting*, gez. Freksen, *Koncordia*, gez. Holst, beiden van de Oostzee; *Merten*, gez. Martinusse, Nakskow; *Union*, gez. Zimmerman, Dantzig; *Lykkens Haab*, gez. Frost, Flensburg.

— Den 5 dezer is ter reede van Veere gekomen de nederlandsche kof *Harlingen*, gez. P. Hannema, van Brevig in Noorwegen met hout, bestemd voor Middelburg, die op 4 gr. 17 min. O. L. en 53 gr. N. B. gepraaid heeft *Alexandrine*, gez. G. Gerderman; alles was wel aan boord.

Advertentien.

Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON HENDRINA ENGELAAN, Echtgenoot van den welEerw. Heer H. VAN DEN OEVER, Predikant der Geref. Gemeente Onder 't Kruis, te Emden.

Emden, den 29 September 1861. H. VAN DEN OEVER.

Bevallen van een' ZOON A. SCHOOLMEESTER, Echtgenoot van F. J. VAN RIEL.

Middelburg, den 6 October 1861.

Deze dient voor algemeene kennisgeving.

Heden overleed, na eene kortstondige doch hevige ziekte, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot CHRISTINA MARIA MEIJER, in den ouderdom van 30 jaren, mij nalatende een Kindje van circa 8 maanden.

Boschkapelle, den 3 October 1861. A. GEILL, Geneeskundige.

Heden overleed mijne Echtgenoot LENA KOSTEN, in den ouderdom van bijna 63 jaren.

Middelburg, den 5 October 1861. W. DE BRUYNE.

Strekke deze tot bijzondere en algemeene kennisgeving.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DEPARTEMENT MIDDELBURG.

Vergadering op Woensdag den 9 October 1861, des avonds ten 7 ure. — Rekening van het Departement, Verslag van de algemeene Vergadering en Voorlezing.

De Secretaris,
NAGTGLAS.

Het Bestuur der INDUSTRIESCHOOL geeft kennis dat de lessen aan die Inrigting zullen aanvangen op Dingsdag 15 October e. k. — Het onderwijs zal worden gegeven in de theorie door den Heer Dr. G. VAN HENNEKELER en in het praktische gedeelte door den Heer C. KRIJGER. — Tot de aanneming van Leerlingen zal het Bestuur zitting houden, in de TeekenAkademie Donderdag 10 October, des avonds van 7 tot 9 ure.

Middelburg 8 October 1861.

BELANGRIJKE BOEKVERKOOPING.

De Boekhandelaars VAN BENTHEM & JUTTING te Middelburg zullen, ten overstaan van den Notaris W. L. WOUTERSEN, op Maandag den 14 October 1861, verkoopen: DRIE BELANGRIJKE VERZAMELINGEN **BOEKEN, Muzijkwerken, Atlassen, Kaarten, Prentwerken, Lithographien, Gravuren, Teekeningen, Portretten, Schilderijen** en **Liefhebberijen**; waarbij nog zijn gevoegd eene Piano, Chineesch Vuurwerk, Winkelkas enz.

Zijnde de eerste Verzameling meerendeels nagelaten door den WelEerw. zeer Geleerden Heer N. E. ERNST VETTEN, in leven Predikant te Serooskerke in Walcheren; het overige door onderscheidene Liefhebbers.

NB. Door volslagen gebrek aan Catalogi vragen de Verkoopers die welke niet gebruikt worden terug.

Het BESTUUR DER GODSHUIZEN te **Middelburg**, zal op Dingsdag den 22 October 1861, des namiddags ten één ure, in het Gesticht no. 1 (GASTHUIS), in den Langendelft aldaar, in het openbaar bij inschrijving en afslag, ten overstaan van den Notaris D. J. VAN DER HORST SERLÉ en Getuigen, voor **Afbraak** te koop veilen

DE GEBOUWEN

VAN HET

VOORMALIG WERKHUIS OF ARM-WEESHUIS,

staande binnen Middelburg op het Noordpoortplein, wijk M no. 190.

Deze GEBOUWEN zullen op Donderdag, Vrijdag en Zaturdag, den 17, 18 en 19 October 1861, van des voormiddags 9 tot des namiddags 4 ure, kunnen bezigtigd worden met overgifte van eene Toegangkaart, tegen betaling van tien cent per Persoon, ten voordeele van de Weezen, verpleegd wordende in het Gesticht no. 2 alhier, te bekomen ten Kantore van den bovengenoemden Notaris, alwaar, mitsgaders ten Kantore van den Secretaris-Penningmeester, in het gezegd Gesticht no. 1 en bij den Gemeente-Bouwmeester te Middelburg, de Voorwaarden van Verkoop ter lezing liggen; kunnende bij laatstgenoemden nadere inlichtingen verkregen worden, terwijl aanwijzing op de plaats zelve zal geschieden op Zaturdag den 19 October, des voormiddags ten 10 ure.

Middelburg, 26 September 1861.

Het Bestuur der Godshuizen voornoemd,
HUBERTUS REKKER, Vt.
W. J. ZIP, Secretaris-Penningm.

TE HUUR in VLISSINGEN 5 net **Gemeubeleerde Kamers**, waarvan 3 boven met Alcove en 2 beneden met Suite. Te bevragen bij de Wed. P. C. VERHOEFF, aldaar.

Voortdurend **versche ZULT**, à 75 cent het Ned. Pond, bij C. ZWART, Seisstraat, bij wien tevens een **MANGEL** te Koop is.

Aan de openbare lagere School te **Hoek**, Provincie Zeeland, wordt gevraagd een

HULP-ONDERWIJZER,

op eene Jaarwedde van VIER HONDERD GULDEN.

Adres bij den Burgemeester dier Gemeente, wonende te Neuzen.

Bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS te Middelburg wordt uitgegeven:

ALBUM

VAN

BUITENLANDSCHE LETTERVRUCHTEN.

De aflevering van 1 october bevat de volgende stukken: Een bezoek aan het hof van Cambodja. — De duikerklok. — De zeden en gewoonten der Oost-Afrikaansche negers.

Prijs per jaargang (naar verkiezing in 4 driemaandelijksche deelen of in 12 maandelijksche afleveringen) f 6.—

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van Vertrek in October.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	8	's morg.	6 ure.	Dingsdag	8	's morg.	9,45
Donderdag	10	„	6	Woensdag	9	„	9,45
Vrijdag	11	„	6	Vrijdag	11	„	10,30
Zaturdag	12	„	6	Zaturdag	12	„	10,30
Zondag	13	„	7	Zondag	13	's midd.	12 ure.
Maandag	14	„	7,30	Maandag	14	„	12
Dingsdag	15	„	8,30	Dingsdag	15	's morg.	6
Donderdag	17	„	10	Woensdag	16	„	6
Vrijdag	18	„	10,30	Vrijdag	18	„	7
Zaturdag	19	„	11	Zaturdag	19	„	7
Zondag	20	„	11,30	Zondag	20	„	7
Maandag	21	„	5,30	Maandag	21	„	9,45

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL
VAN DE
MIDDELBURGSCHE COURANT
van dingsdag 8 october 1861.

Aankondigingen
VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

WIJZIGING in het besluit tot heffing en verordening regelende de invordering eener plaatselijke belasting op het gemaal te Vlissingen.

(Vervolg.)

Verpligting der molenaars gedurende de peiling.

Art. 23. De molenaars zullen de hoeveelheid en soort van het harde graan, mitsgaders het gemalen graan of meel, op of in hunne lokalen voorhanden, aan de beambten op hunne aanvrage naauwkeurig opgeven; het harde van het gemalen en voor zoo ver zij tevens moutmolenaars zijn, het gemouten of met mout vermengde graan, of daarvan gekomen meel, van het overige graan of meel afgescheiden houden, de biljetten aan de ambtenaren overgeven; den molen des gevorderd, gedurende den tijd van het onderzoek of de peiling doen stil staan, en voorts zorgen dat zij, of iemand hunnentwege, die bekwaam is, het noodige te verrigten, te huis of aan den molen zijn.

Zij zijn verpligt bij gezegde peiling of onderzoek, de zakken in zoodanige orde te stellen, dat zij, zonder verplaatsing, dadelijk opgenomen en geteld kunnen worden, alsmede de eigenaars van het graan of meel duidelijk aan de ambtenaren op te geven.

Voorschriften bij bevinding van over- of onderwigt.

Art. 24. Het gevonden wordende graan of meel zal bij de peilingen worden gewogen, ten overstaan van den molenaar, voor zoo verre deze, op daartoe aan hem gedane uitnoodiging, bij die verrigting tegenwoordig verkiest te zijn, of anders zonder zijn bijzijn.

Wanneer de hoeveelheid van eenige, hoezeer anderzins door een behoorlijk biljet gedekte partij, het zij op den molen of eenig ander in art. 21 vermeld lokaal, gebouw of bergplaats, het zij op des molenaars voer- of vaartuig, het zij op deszelfs lastdier, mogt worden bevonden in gewigt niet overeen te stemmen met den inhoud van het biljet, zal, bij ontdekking van meerder, in geval het verschil boven een vijf en twintigste gedeelte bedraagt, deswege proces-verbaal worden opgemaakt, en de molenaars in allen gevalle zijn verpligt tot betaling van de belasting wegens de te veel bevondene hoeveelheid belast graan of meel.

Bij bevinding van eene mindere hoeveelheid belast graan of meel van belast graan, zal, wanneer het verschil meer dan één ten honderd bedraagt, deswege almede proces-verbaal worden opgemaakt.

Voor elken zak zal één pond bij de weging worden afgetrokken.

Vervoer van het aangehaalde graan of meel naar het kantoor.

Art. 25. De zakken graan of meel, waarin het te veel of te kort is bevonden, zullen door de ambtenaren verzegeld en onder bewaring van den ontvanger moeten worden gesteld, ten einde het graan of meel, des gevorderd, herwogen worde. Dit laatste zal kunnen worden nagelaten, indien de betrokkene bij de weging tegenwoordig zijnde, de herweging niet vordert, waaromtrent hij zich onmiddellijk na de weging zal moeten verklaren.

Van het gewigt en van de soort van het graan of meel, zoo wel als van de merken der zakken, en van het, indien zulks geschiedt, door den betrokkene berusten in de weging, zal in het procesverbaal naauwkeurig melding worden gemaakt.

DERDE HOOFDSTUK.

Bepalingen omtrent de pel- en graanmolenaars, grutters, branders, brouwers enz.

Onderzoek in- en aangifte van de panden.

Art. 26. Alle pel- en graanmolens, het zij dezelve door wind, water, stoom, paarden of op eenige andere wijze worden bewogen, gelijk mede de grutterijen, branderijen, brouwerijen, azijn- en stijfselmakerijen, en de daarbij behoorende gebouwen, zijn aan het onderzoek der beambten onderworpen, met inachtneming der voorschriften van art. 276 der wet van den 29 junij 1851 (Staatsblad no. 85.)

De gebruikers zullen verpligt zijn aan den ontvanger opgave te doen van de soort, de ligging en het gebruik der panden hierboven bedoeld.

Wanneer een mout- of pelmolen geheel afgeschaft of voor eenigen tijd buiten werking en vervolgens weder in werking gebragt wordt, zal daarvan vooraf door den molenaar telkens aan den ontvanger worden kennis gegeven.

Bepalingen betreffende de graanmolenaars en grutters.

Art. 27. De pelmolenaars en grutters in het vorige artikel bedoeld, zullen in de bij hunne molens of grutterijen behoorende gebouwen, geen tarwe, spelt of rogge, noch tarwe-, spelt- of roggemeel, boven de vijf pond, voor huishoudelijk gebruik mogen voorhanden hebben.

Bepaling rakende de branders, brouwers en azijnmakers.

Art. 28. De branders, brouwers en azijnmakers zullen den inslag van al het bij hen gevonden wordende meel, het zij al dan niet tot hun fabrijkage dienende, moeten kunnen wettigen door behoorlijke biljetten, niet ouder zijnde dan eene maand, na den dag waarop dezelve door de molenaars, volgens art. 18 zijn afgeteekend.

Bij ontdekking dat eenige partij meel, volgens het daarbij behoorende consent-biljet, dienende ten gebruike in eene branderij, brouwerij of azijnmakerij, ergens elders dan in dezelve wordt ingeslagen, of dat er eenige uitslag van meel uit eene branderij, brouwerij of azijnmakerij plaats grijpt, zal deswege proces-verbaal worden opgemaakt.

Bepalingen aangaande de moutmolenaars.

Art. 29. De moutmolenaars, waardoor tevens verstaan worden brouwers, branders of azijnmakers, die een eigen moutmolen hebben, het zij binnen of buiten het locaal hunner fabriek gelegen, zijn onderworpen aan de zelfde verpligtingen als de korenmolenaars, met uitzondering echter van de bepalingen vervat in art. 15 en art. 16 dezer verordening.

In de toepassing hiervan zal het van de belasting vrijgestelde gemouten graan, worden gelijk gesteld aan het van de belasting vrijgestelde ongemouten graan.

VIERDE HOOFDSTUK.

Van de verpligtingen der brood- beschuit- en koekbakkers en verkoopers van meel van belast graan.

Onderzoek in- en aangifte van hunne panden.

Art. 30. De brood-, beschuit en koekbakkerijen, meelverkooperijen en andere gebouwen, bij de brood-, beschuit- en koekbakkers en meelverkoopers in gebruik, zijn aan de peiling en het onderzoek der beambten onderworpen, met in achtneming der voorschriften van art. 276 der wet van den 29 junij 1851 (Staatsblad no. 85).

Bij alle peilingen worden de vereischte biljetten, op de eerste aanvrage der ambtenaren overhandigd; en door den belanghebbende of iemand van zijnentwege, des verlangd, de noodige aanwijzing gedaan van het voorhanden brood, beschuit, koek, meel, enz.

Zij zijn verpligt aan den ontvanger opgave van al die gebouwen en derzelver ligging te doen.

(Wordt vervolgd.)

Staten generaal.

STAATSBEGROOTING 1862.

Hoofdstuk VII (Katholieke eeredienst).

1e afd.	(artt. 1— 4)	het departement.	f 27,650
2e „	(„ 5— 9)	roomsch-katholiek kerkgenootschap.	- 569,808,30½
3e „	(„ 10—12)	kerkgenootschap der oud bisschoppelijke klerezy . .	- 11,600
4e „	(„ 13—15)	pensioen. en wachtgeld.	- 54,576,50
5e „	(„ 16)	onvoorziene uitgaven.	- 3,000
			f 666,634,80½

Dit eindcijfer is f 5661 hooger dan het vorige dienstjaar.

Uit de toelichtingen blijkt het volgende:

Het roomsch-katholieke kerkgenootschap is verdeeld in vijf diocesen, die bestuurd worden door een aartsbisschop en vier bisschoppen. Het getal der dekanaten en dus ook dat der dekenen bedraagt over het geheele rijk 62. Iedere diocees heeft een seminarium, gevestigd te Driebergen, Warmond, Haren, Hoeven en Roermond, alwaar gezamenlijk 83 geestelijken het onderwijzend en beheervoerend personeel uitmaken. Het getal erkende roomsch-katholieke kerkgemeenten beloopt 895 parochiën en 31 rectoraten, bediend door 1689 priesters, van welke 1592 betrekkingen bekleeden waaraan rijksjaarwedden zijn verbonden, ten gezamenlijke bedrage van f 483,592,79. De aartsbisschop en de bisschoppen hebben elk een traktement van f 2500.

Het kerkgenootschap der oud-bisschoppelijke klerezy telt een aartsbisschop (van Utrecht) f 1800, en twee bisschoppen (van Haarlem en Deventer), respectievelijk met f 1300 en f 700 traktement. Het is verdeeld in 25 kerkgemeenten, met een gelijk getal pastoors en een kapellaan; 11 dier pastoors zijn in het genot eener rijksjaarwedde.

Hoofdstuk IX B. (Departement van financien).

1e afd.	(artt. 1— 4)	kosten van het departement	f 295,500
2e „	(„ 5— 9)	kosten van administratie van de grootboeken der nationale schuld en agentschap van het ministerie van financien te Amsterdam	- 47,580
3e „	(„ 10—11)	kosten van administratie der rentebetaling van de nationale schuld	- 23,510
4e „	(„ 12—14)	kosten van administratie der publieke schatkist . . .	- 105,500
5e „	(„ 15—20)	kosten van het muntwezen	- 33,525
6e „	(„ 21—34)	kosten van administratie der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen, de scheepvaartregten en van den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken	- 2,925,200
7e „	(„ 35—43)	kosten van administratie der indirecte belastingen, van de staatsloterij en van bewaring der kadasters . .	- 611,845
8e „	(„ 44—49)	kosten van administratie der posterijen.	- 1,092,550
9e „	(„ 50—52)	kosten van administratie en lasten der domeinen, mitsgaders het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten of kanalen en veren	- 274,978
10e „	(„ 53)	honorarium van den landsadvokaat.	- 1,000
11e „	(„ 54—56)	pensioenen, wachtgelden en restitutien	- 1,176,000
12e „	(„ 57)	onvoorziene uitgaven . . .	- 28,000
			f 6,644,188

De begrooting voor dit hoofdstuk bedraagt f 43,714 meer dan voor het loopende dienstjaar. Bij onderzoek der onderdeelen, zegt de minister, zal echter blijken, dat die uitkomst minder ongunstig is. Er zijn toch in de raming uitgaven opgenomen, waar tegenover onder de middelen baten staan, welke die uitgaven voor een groot deel dekken.

Aan de landmeters is eene verhooging van bezoldiging toegekend. Bij een koninklijk besluit van 13 januarij 1836 was een bijzonder fonds ingesteld, bestaande uit de bijdragen van de gemeenten voor de bijhouding van de kadastrale plans, tot de gemeente-archieven behoorende. Daar dit fonds, uit hetwelk het loon voor de bijhouding van die plans en het toezigt daarop, bij koninklijk besluit van 4 augustus 1861 is opgeheven, stelt de regering voor dit verlies aan de landmeters. die toch met de bedoelde werkzaamheden belast blijven, uit de schatkist te vergoeden, maar bovendien nog de traktementen van de landmeters der eerste klasse met f 250 en van die der tweede klasse met f 150 te verhoogen, daar hunne bezoldigingen in geene verhouding staan tot het moeijelijke van hunnen arbeid.

Op de tegenwoordige begrooting komen de kosten voor een entrepot te Rotterdam, ad f 75,000, niet meer voor, daar dat gebouw voltooid is.

Met 1 januarij 1862 wordt de verificatie voor de comptabiliteit opgeheven, waardoor f 20,800 minder zal uit te geven zijn. Daar tegenover staat een nieuwen post van f 12,000 voor het verrigten der verificatie bij het departement zelf.

Het personeel bij het departement zelf bestaat uit 140 ambtenaren en 42 bedienden. Men telt daaronder 10 referendarissen, 12 hoofdcommiesen, 36 commiesen, 38 adjunct-commiesen, 18 eerste klerken, 10 tweede klerken, 19 boden enz. Aan het agentschap van het ministerie, te Amsterdam, zijn 26 ambtenaren en bedienden verbonden; aan de administratie der rentebetaling te Amsterdam 22 ambtenaren en bedienden; aan de administratie der schatkist, 25 betaalmeesters; aan die van het muntwezen, 14 ambtenaren en bedienden. De 6e afdeeling is het rijkst in ambtenaren; daaronder ressorteren 11 provinciale directeurs, 12 rijksadvokaten, 153 controleurs van verschillenden aard, 507 ontvangers, 111 visiteurs, 313 commiesen der eerste, 349 der tweede, 1200 der derde en 242 der vierde klasse, 109 commiesen bij de entrepots enz., te zamen 2797 ambtenaren. Tot de 7e afdeeling behooren 168 ambtenaren. De 8e afdeeling (posterijen) is bijna zoo sterk als de 6e, en telt 2400 ambtenaren van verschillenden rang. De 9e afdeeling heeft er: bij de domeinen 17, bij de wegen en vaarten 121.

Bij art. 37, reis- en verblijfkosten, vindt men de volgende aanteekening betreffende de min gunstige ligging van Zeeland voor de communicatie: „Uit hoofde van de kostbaarheid, inzonderheid bij wintertijd, aan het reizen in de provincie Zeeland verbonden, kan een der inspecteurs, in wiens divisie van inspectie verschillende kantoren in dat gewest zijn begrepen, die kosten uit de daarvoor aan hem toegelegde som van f 250 niet bestrijden. Het is dus billijk die som met f 50 te verhoogen."

De post van art. 46, kosten van postritten enz., is van de volgende aanteekening vergezeld: „Onder de raming voor dit artikel is mede begrepen eene som van f 38,385, wegens het eigenlijk gezegde vervoer langs den Rijn-spoorweg, waaromtrent, even gelijk in de vorige jaren, de berekening is gemaakt naar den maatstaf, welken de regering vermeent daarbij in aanmerking te moeten komen, en welke overeenstemt met hetgeen vroeger daarvoor door de betrokkene maatschappijen zelve was bedongen, doch waarvoor later een veel hoogere eisch door haar is in de plaats gesteld, welke in dit oogenblik het onderwerp van een proces voor den hoogen raad uitmaakt. Hiervoor eene andere som uit te trekken was althans niet mogelijk zonder de beslissing van der regter vooruit te loopen en de zaak te brengen uit haar geheel."

Onder art. 50 zijn de traktementen van het bestuur der visscherijen op de Schelde en zeeuwsche stroomen uitgetrokken voor f 2139, met f 200 voor bureaubehoeften.

Voor de steeds aangroeijende behoeften van het postwezen is f 17,810 meer dan over het loopende jaar aangevraagd. Als naar gewoonte is bij deze begrooting weder eene afzonderlijke nota betreffende den toestand der posterijen overgelegd. Daaruit blijkt dat het brievenverkeer en de opbrengst aanhoudend blijven vooruitgaan, hetgeen treffend in het oog valt door de steeds bijgevoegde uitkomsten van elk jaar, sinds augustus 1850. Wij kunnen al die cijfers niet mededeelen en bepalen ons dus tot het volgende.

Het getal binnenlandsche portbetalende brieven beliep in de maand augustus van:

1850	. . . .	361,311,
1860	. . . .	1,273,976,
1861	. . . .	1,332,058.

Dat der buitenlandsche brieven waarvoor port ten behoeve van het rijk is ontvangen, in de maand augustus van:

1850	. . . .	183,531,
1860	. . . .	344,347,
1861	. . . .	359,871.

Daaronder was in 1860 en 1861 de correspondentie met Duitschland het sterkst, beloopende respectievelijk 162,665 en 177,414 stuks.

De aangeteekende brieven, zonder aangifte van geldswaarde, beliepen:

in 1850	. . . .	67,051,
„ 1860	. . . .	250,554,
„ 1861	. . . .	267,512.

Met aangifte van geldswaarde:

in 1850	. . .	199	gemiddeld	f 604,21 per brief,
„ 1860	. . .	1255	„	- 613,54 „ „

Het getal en bedrag der verstrekte postwissels was:

in 1850	. . .	25,738	. . .	f 88,007,50,
„ 1858	. . .	158,237	. . .	- 1,153,518,50,
„ 1859	. . .	184,163	. . .	- 1,311,544,—,
„ 1860	. . .	188,523	. . .	- 1,517,705,—

Het getal der binnenlandsche verzondene nieuwsbladen beliep.

in 1859	4,997,323,
„ 1860	5,107,710,

en dat van andere gedrukte stukken:

in 1859	911,860 vellen,
„ 1860	988,915 „

Uit of naar het buitenland gingen:

in 1859 . . .	1,681,498 gedrukte vellen,
„ 1860 . . .	1,852,985 „ „

De opbrengst der posterijen beliep over de acht eerste maanden van elk jaar:

in 1850	f 893,057,35½
„ 1858	- 1,168,601,40
„ 1859	- 1,234,890,72½
„ 1860	- 1,309,513,05
„ 1861	- 1.343,565,07

De afstanden over welke brievenvervoer plaats had, bedroegen op 1 september der volgende jaren:

1850	6,247 nederlandsche mijlen,
1851	12,700 „ „
1860	19,254½ „ „
1861	19,430 „ „

Aan het slot der nota verdedigt de regering breedvoerig het bestelgeld van brieven, dat ten platten lande geheven wordt. Zij toont onder vier punten aan:

1. dat de bedoelde heffing en daaruit voortvloeijende ongelijkheid van behandeling een gevolg is van de uitdrukkelijke bepalingen der wet, die de kosten der bestelling in gemeenten waar geen postkantoor gevestigd is niet van regtswege onder het rijksport begrijpt;

2. dat andere landen ons op dat punt niet vooruit zijn; dat in Pruissen en Hannover van elken brief, die binnen de steden uitgegeven wordt, 3 cents en van elken brief in de buitengemeenten 3 tot 12 cents bestelloon gevorderd wordt; dat men in Engeland wel geen bestelgeld heft, maar de belanghebbenden in vele gevallen verpligt zijn hunne brieven zelf op het postkantoor te gaan afhalen; dat in vele gemeenten van Frankrijk slechts om den anderen dag of drie malen in de week gelegenheid is om brieven te ontvangen of te verzenden, en dat men daar en in Belgie, door het lang onderweg blijven van de brieven, verstoken is van de gelegenheid om per keerenden post te antwoorden, van alle welke bezwaren men hier, tegen betaling van een gering bestelgeld, bevrijd is;

3. dat Limburg wel is waar van het bestelgeld vrij is, doch dat dit een gevolg is van de omstandigheid dat daar die heffing niet bestond toen de nederlandsche postwet er werd ingevoerd, en er, bij het bestaande voornemen om die heffing van lieverlede overal te doen vervallen, geene reden bestond om haar in het genoemde gewest eerst nog in te voeren;

4. dat het de wensch is, het bestelgeld allengs overal op te heffen, zoo dat het dan ook nu reeds in een groot gedeelte des rijks niet meer gevorderd wordt. De geheele afschaffing is echter op dit oogenblik nog gewaagd, omdat het eene zaak is, waaruit in de gevolgen groote uitgaven kunnen voortvloeijen.

Hoofdstuk XI (departement van kolonien).

1e afd.	(artt. 1—4) kosten van het departem.	f	135,682,75
2e „	(„ 5—6) pensioenen en wachtgeld.	-	10,176,—
3e „	Uitgaven ten behoeve van nederlandsch Oost-Indie:		
Art. 7.	Onderwijs in de oostersche taal-, land- en volkenkunde enz., te Delft f 20,920; te gemoetkoming aan kandidaat-ambtenaren voor de indische dienst . . . . - 14,000	-	34,920,—
„ 8.	Opleiding van assistenten voor den scheepsbouw in N. I.	-	2,100,—
„ 9.	Opleiding van kweekelingen voor het boschwezen in N. I.	-	4,162,50
„ 10.	Opleiding van kweekelingen voor het mijnwezen in N. I. . . . . . memorie. toelage aan den ingenieur-titulair voor de mijnen in N. I. . . . . f 500	-	500,—
„ 11.	Traktement en toelage van den translateur voor de japansche taal	-	3,360,—
„ 12.	Opleiding van tolken voor de chinesche en japansche talen	-	1,200,—
„ 13.	Onderwijs in het maleisch aan naar N. I. bestemde predikanten	-	500,—
„ 14.	Toelage aan de commissie voor de protestantsche kerken in O. en W. I. . . .	-	1,000,—
„ 15.	Toelage aan den secretaris der commissie voor de zamenstelling van een wetboek van strafregt voor N. I. . . f 600; schrijfloonen en schrijfbehoeften - 200 f		800,—
„ 16.	Uitgave van een japansch-engelsch-nederduitsch woordenboek	-	6,500,—
„ 17.	Toelage van een adviseur voor cultuur-aangelegenheden . . . . f 2,000; reis- en verblijfkosten . . . . - 500; schrijf- en teekenloonen . . . - 1,000	-	3,500,—
„ 18.	Opleiding van stuurmansleerlingen voor de gouvernementsschooners en kruisbooten	-	3,600,—
„ 19.	Opleiding van machinisten voor de dienst in N. I.	-	1,680,—
„ 20.	Toelage voor militaire adviesen	-	600,—
„ 21.	Traktementen en onkosten van het koloniaal werfdepôt te Harderwijk . . .	-	66,541,05
„ 22.	Studiekosten van kadetten op de militaire akademie te Breda, voor de O. I. dienst . . . . f 69,300; Kosten van eerste uitrusting aan de akademie . . . . - 1,895; Traktement en toelagen aan den leeraar in de javaansche en maleische talen . . . . - 2,880	-	74,075,—
	Transportere . . .	-	350,897,30
	Per transport . . .	-	305,897,30
„ 23.	Opleiding van jonge lieden tot genees- en artsenijmengkundigen voor de O. I. dienst	-	19,900,—
„ 24.	Studiekosten van officieren van gezondheid in speciale vakken.	-	1,500,—
„ 25.	Verpleging van O. I. militairen in het invalidenhuis te Leiden	-	1,806,—
„ 26.	Kosten van het koloniaal militair invalidenhuis op Bronbeek	-	96,294,39
4e afd. art. 27.	Subsidie aan de kolonie Suriname . . . . Memorie.		
5e „ „ 28.	Subsidie aan Curaçao en onderhoorigheden . . . . Memorie.		
6e „ „ 29.	Subsidie aan de kust van Guinea. Memorie.		
7e „ „ 30.	Onvoorziene uitgaven	-	1,250,000,—
	Totaal van het hoofdstuk . . .	f	1,720,397,69

Wij hebben de onderdeelen der derde afdeeling van dit hoofdstuk der begrooting zoo uitvoerig opgegeven omdat dit de hier te lande voor de kolonien gedaan wordende uitgaven zijn, wier mededeeling sinds zoo vele jaren door de staten generaal verlangd is.

In de memorie van toelichting zegt de minister van kolonien hoofdzakelijk het volgende:

„De op de begrooting gebragte uitgaven welke hier te lande in het belang van Nederlandsch-Indie worden gedaan, geschieden zonder dat het indisch bestuur daartoe bepaaldelijk de tusschenkomst van het departement van kolonien heeft ingeroepen. Eene vergelijking met de uitgaven, welke over 1860 uit de koloniale geldmiddelen hebben plaats gehad, is niet wel mogelijk, omdat de rekening over dat jaar nog niet is opgemaakt, veel minder goedgekeurd. De begrootingen van ontvangsten en uitgaven van de west-indische kolonien en de nederlandsche bezittingen ter kuste van Guinea zijn nog niet ontvangen, zoo dat het bedrag der subsidien voor memorie moest worden uitgetrokken. Dit zal derhalve door overschrijving gevonden worden uit den post voor onvoorziene uitgaven, die om die reden zoo hoog is geraamd.

Eene som van f 6000 wordt aangevraagd tot de verhooging van de meest karige bezoldigingen der hoofd- en verdere ambtenaren. Deze aanvraag strekt om bij de hoogere eischen, welke meer en meer aan hen moeten worden gedaan tot het regelmatig verrigten der steeds toenemende werkzaamheden, de ontmoediging tegen te gaan, welke zich van velen dreigt meester te maken ter zake van de schraalheid hunner bezoldiging, die een gevolg is van de bestaande wanverhouding tusschen werk en loon, en tusschen rang en inkomen. Dat er geene overdrijving plaats heeft, valt in het oog, wanneer men in aanmerking neemt dat hier sprake is van 35 tot 40 hoofd- en andere ambtenaren. Verder worden nog f 4000 gevraagd, om, des noodig, aan het ambtelijk personeel nieuwe werkkrachten te kunnen toevoegen, daar de werkzaamheden aanhoudend toenemen."

De bijzonderheden betrekkelijk de professoren aan de delftsche akademie, de kandidaat-ambtenaren, de vervaardiging van een japansch-nederduitsch woordenboek, de verleening van den rang van adviseur voor cultuur-aangelegenheden aan professor de Vriese, enz., hebben wij reeds in ons vorig nommer, in het voorloopige overzigt van dit hoofdstuk, medegedeeld.

Gelijk boven gezegd werd, is de raming van den post voor onvoorziene uitgaven op f 1,250,000 hoofdzakelijk het gevolg van het voor memorie uittrekken der subsidien aan de west-indische kolonien en de kust van Guinea. Tot aanvulling daarvan wordt gerekend op circa f 1,200,000. Daarbij zijn tot grondslag genomen ongeveer de zelfde cijfers als voor het loopende jaar, terwijl daaronder is begrepen eene som van f 300,000 voor in 1862 te nemen voorbereidende maatregelen ter zake der emancipatie van de slaven.

Onder de bijlagen komt een uitvoerig stuk voor betreffende de kosten van inrigting van het landgoed Bronbeek tot een koloniaal militair invalidenhuis.

Hoofdstuk VIII (Marine).

1e afd.	Kosten van administratie:		
	A. Departement (artt. 1—3)	f	121,000
	B. Directiën der marine te Amsterdam, Hellevoetsluis, Vlissingen en Willemsoord (artt. 4—6).	„	125,925
	C. Inspectie en verificatie van tijdmeters en andere zee-instrum. (art. 7).	„	3,450
	D. Reis- en verblijfkosten (art. 8) . .	„	24,000
2e „ (artt. 9—17)	Loodswezen, betonning, bebakening, verlichting, quarantainedienst enz. .	„	864,474
3e „ („ 18—28)	Materieel der zeemagt en van 's rijks werven . . .	„	4,419,061,50
4e „ („ 29—42)	Personeel der zeemagt .	„	2,992,340
5e „ („ 43—50)	Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën enz. .	„	497,239
6e „ („ 51)	onvoorziene uitgaven . .	„	50,000
		f	9,087,589,50

Dit hoofdstuk is globaal verhoogd met ruim drie tonnen gouds, terwijl daarentegen voor dokwerken f 94,679 minder is uitgetrokken.

De memorie van toelichting treedt in eene uiteenzetting van de redenen der min gunstige resultaten die verkregen zijn, niettegenstaande het verhoogde budget sedert 1856. De minister meent die grootendeels te moeten toeschrijven aan te groote activiteit in verhouding tot het budget, versnippering der magt in kleine vaartuigen, en te veel werven en daaruit voortvloeijende te hooge kosten van administratie.

De eigenaardige bestemming der vaartuigen voor de dienst in klimaten welke zoo veel verschillen met onze luchtstreek, maakt ze ongeschikt voor de overige diensten welke er van worden gevergd, namelijk de oceaanvaart en de verdediging der zeegaten. Het behoort onder de moeijelijkst op te lossen vraagstukken schepen te willen bouwen die aan de beide vereischten voldoen, en men loopt gevaar, uit verlangen in één vaartuig alle goede eigenschappen te vereenigen, een schip te krijgen dat in geen dezer goede eigenschappen uitmunt. Men moet dus bouwen: 4 oorlogschepen, 2 vaartuigen voor koloniale dienst, 3 vaartuigen voor binnenlandsche defensie.

De bovengenoemde eischen, welke aan de schepen onzer marine worden gedaan, stellen haar in een exceptioneel ongunstigen toestand bij vergelijking met die van andere mogendheden, en zal wel altijd de oorzaak zijn, dat zij, wat de zamenstelling der vloot betreft, daarbij ten achteren staat, hoezeer de elementen, welke de nederlandsche zeemagt uitmaken, bij die van andere natien zonder onderscheid ten gunstigste afsteken.

Het derde punt, onze uitgebreide administratie, is een natuurlijk gevolg van het te groot aantal werven, zoo dat het personeel te gering is en zeer doeltreffend over drie, in plaats van over vier kan worden verdeeld. Van de krachten van het geringe personeel gaat veel verloren door den grooten omvang en daardoor moet bij de minste buitengewone inspanning noodzakelijk werk blijven liggen. Dit heeft men ondervonden bij de in dienststelling van de batterij Neptunus, waaraan bij geene mogelijkheid zoo spoedig kon worden voldaan als in een gegeven geval noodzakelijk mag geacht worden. Bijaldien onverwachts tot eene spoedige wapening voor binnenlandsche defensie moest worden besloten, zou er blijken dat een geruimen tijd moest verloopen alvorens men daarmede gereed zou zijn.

De minister begreep de verantwoordelijkheid van een dergelijken staat van zaken niet op zich te mogen nemen, maar den toestand aan de volksvertegenwoordiging te moeten blootleggen, daar hij overtuigd is, dat dit de eenige weg is die tot verbetering kan leiden. Hij zou ongaarne een toestand willen bestendigen, die, mogt de staat in oorlog worden gewikkeld, de schromelijkste gevolgen na zich zou slepen. Hij is daarentegen ook diep doordrongen van het gevaarlijke dat er in gelegen is, dat telkens verwisselende hoofden van bestuur hunne individuele denkbeelden over de zeemagt zouden willen in praktijk brengen en daardoor voortdurend veranderingen maken in het kostbare materiëel; welke denkbeelden nog elken dag gewijzigd worden en afhankelijk zijn van de resultaten der proeven welke onze naburen nemen met houten, ijzeren en gepantserde schepen. Het gewigt dezer bezwaren heeft de minister doen besluiten, voorloopig geene beduidende verandering te brengen in het door den afgetreden minister gevolgde plan, alvorens de vertegenwoordiging bekend te hebben gemaakt met den toestand waarin de zaken zich bevinden en haar de gelegenheid te hebben gegeven zich te overtuigen dat de voorstelling juist is en de middelen, tot herstel aangegeven, vertrouwen verdienen.

De regering schroomt niet te verklaren, dat het met de zelfde middelen als voor 1861 zijn toegestaan, in 1862 op verre na niet mogelijk zou zijn aan al de eischen tot afbouw van de schepen, die op stapel staan, te voldoen, zoo dat zij ongenegen is nieuwe kielen te leggen, alvorens de verdedigingsmiddelen in voldoenden staat zijn gebragt. De cijfers der overgelegde begrooting leveren het bewijs, dat bij den aanbouw overspanning heeft plaats gehad, waardoor dringend werk is achterwege gebleven. Dit, gepaard aan eene te groote activiteit, heeft tot de uitkomst geleid, dat de minister niet dan met zorg de toekomst zou te gemoet gaan, indien hij niet vertrouwen mogt, dat het gevaar voor oorlog voor het oogenblik is geweken.

Sedert zijn optreden heeft de minister een aantal maatregelen genomen, welke op den gang van zaken invloed hebben uitgeoefend, doch in geen onmiddellijk verband staan met de voor te dragen middelen van herstel.

De regering verzoekt nu de volksvertegenwoordiging de gevraagde verhooging toe te staan, ten einde voort te kunnen gaan met den aanbouw der op stapel staande schepen en met de aanbesteding der daarbij behoorende stoomwerktuigen; alsmede een aanvang te kunnen maken met de herstelling der werf te Amsterdam.

In verband met hetgeen gezegd is van den te grooten omvang onzer werven, bestaat bij de regering het voornemen om eene derzelve op te heffen en het werkvolk over de drie andere te verdeelen. Amsterdam moet de eenige werf van aanbouw zijn, omdat zij ligt buiten het bereik van den vijand en de groote handelstad alle hulpmiddelen oplevert; zij zou dan zeven hellingen bekomen.

Aan grootere schepen zal vooreerst geene behoefte bestaan; kleine vaartuigen zouden bij partikulieren of op de werf te Willemsoord kunnen gebouwd worden. De regering is van meening, dat de schepen voor de oost-indische dienst niet in Nederland moeten worden gebouwd.

De werf die opgeheven zou worden is die te Vlissingen. De opheffing zou kunnen geschieden op het tijdstip, dat de aldaar op stapel staande schepen zullen zijn afgebouwd en uitgerust, als wanneer de voltooijing van den zeeuwschen spoorweg vermoedelijk niet ver af meer zal zijn en deze voor den handel zoo gunstig gelegene stad een nieuw tijdperk van ontwikkeling te gemoet gaat. De werf zou dan tot een entrepôt kunnen worden ingerigt. Alvorens men hiertoe overga, dient die te Amsterdam in behoorlijken staat te worden gebragt, hetgeen in den tijd van vier jaren zal kunnen geschieden.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.